KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 8. Elokuu. | TOIMITTAJAT: JOHN SUNDBERG Vastaava. HUUGO NYBERG Toim. sihteeri. | 20:s vuosik. 1915.

— *Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa.* — *Hinta 1 mk. 50 penniä koko vuodelta.* —

Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitos.

Suomen maassa on paljon aistiviallisia (kuuromykkiä, sokeita, raajarikkoja, tylsämielisiä). Tämän lehden lukijat tietävät, että Suomen maahan valtion kustannuksella on perustettu paljon kouluja ja hyväntekeväisyyslaitoksia aistiviallisia varten. Kuuromykillä on kaikkein useimmat koulut. Sokeilla on myös useita oppilaitoksia Kuopiossa ja Helsingissä. Mutta tylsämielisillä on liijan vähän kouluja. Heillä on ainoastaan yksi koulu, Perttula. Maassamme on kuitenkin kovin paljon tylsämielisiä lapsia, jotka voisivat oppia vähän ymmärtämään ja työtä tekemään jos he saisivat sopivaa opetusta.

Johtajan asunto ja „pikku koulu".

Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitos ja koulu on Hämeenlinnan kaupungin lähellä Vanajaveden rannalla, korkealla mäellä. Tämän koulun perusti 25 vuotta sitten sen äskettäin kuollut johtaja, maist. *Edvin Hedman.* Jo aikaisemmin oli Pietarsaareen perustettu pieni tylsämielisten koulu. Se oli olemassa ainoastaan 15 vuotta, sitten se loppui. Sen jälkeen alkoi maisteri Hedman jalon työnsä Suomen tylsämielisten hyväksi.

Perttula.

Koulutalo.

Maisteri Hedman matkusti ensin Norjaan tutustumaan Norjan tylsämielisten kouluihin ja tylsämielisten opetustapoihin. Kotiin palattuaan nuoren norjalaisen rouvansa kanssa avasivat he ensin pienen tylsämielisten koulun Helsingissä tammikuussa v. 1890, siis 25 vuotta sitten. Alussa oli heillä ainoastaan 4 oppilasta, mutta jo toisena vuonna oli oppilaita 32. Valtio antoi tälle koululle avustusta.

Pian huomasivat opettajat, ettei Helsinki ole sopiva paikka heidän koululleen. Sillä Helsingissä eivät oppilaat voineet tehdä ulkona maatöitä. Ja käytännöllinen maatyö on tylsämielisille, niinkuin toisillekin aistiviallisille, hyvin tärkeä. Sentähden osti maisteri Hedman Perttulan talon vuonna 1891. Talossa oli jo valmis suuri rakennus, johon oppilaat ja koulu pantiin. Mutta pian täytyi ruveta rakentamaan lisärakennuksia kun tuli uusia oppilaita ja uusia opettajia lisää. Silloin oli johtaja Hedman'illa ja hänen rouvallaan paljon työtä: he opettivat koulussa, he valvoivat oppilaitten hoitoa ja töitä asumalaitoksessa, he pitivät huolta maanviljelyksestä, uusista rakennuksista y. m. Sen lisäksi oli johtajalla paljon huolta siitä mistä saadaan rahoja laitoksen tarpeisiin, sillä Perttula ei ollut silloin vielä valtion oma, vaikka se sai valtion apua.

„Tyynelän mäki".

Vuonna 1909 otti valtio koko Perttulan omakseen. Silloin oli siellä 60 oppilasta. Mutta sen jälkeen on tätä koulua laajennettu niin, että sinne sopii nyt 100 oppilasta.

Kouluun otetaan 8—16 vuoden vanhoja tylsämielisiä lapsia, sellaisia joita voi opettaa ja joista voi kasvatuksen avulla saada työhön kykeneviä ihmisiä. Alussa kouluun tultuaan ovat oppilaat jonkun aikaa koeoppilaina, eli opettajat tarkastavat heitä ja tutkivat voivatko he ruveta ymmärtämään opetusta. Jos he eivät mitään ymmärrä, niin heidät lähetetään kotiin takaisin. Oppilaista maksetaan 300 mk. vuodessa hoitomaksua, mutta voivat köyhät oppilaat päästä halvemmalla. Useat oppilaat ovat kouluun tullessaan mykkiä, vaikka he kuulevat. Heidät opetetaan ensin puhumaan. Toiset ovat taas muutoin heikkoja, niin että heitä pitää hoitaa hyvin. Mutta melkein kaikki tylsämieliset lapset rakastavat laulua ja soittoa.

„Taimela", poikien asuntola.

„Kuusistola", tyttöjen asuntola.

Oppilaat ovat koulussa jaetut moniin luokkiin. Heille opetetaan lukemista, kirjoittamista, laskentoa, uskontoa, maantiedettä y. m. Mutta heidän ei ole helppo oppia. He unohtavat pian, mitä ennen oppivat. Heillä on huono muisti. Opettajain pitää paljon ja kauan opettaa samoja asioita. On vaikeaa opettaa tylsämielisiä. Eniten opetetaan oppilaille käytännöllisiä töitä: käsitöitä, kotitöitä, puutarha- ja maanviljelystöitä. Koulu koettaa opettaa tylsämielisiä niin, että he voisivat omalla työllään elättää henkeään.

Oppilaita.

25 vuoden aikana on koulussa ollut yhteensä 442 oppilasta, joista nykyään siellä on 99. Koulusta on erotettu 137 oppilasta, jotka eivät voineet oppia mitään. 139 oppilasta on käynyt koulun läpi ja elättävät nyt henkeään kokonaan tahi osaksi omalla työllään. Muutamat entiset oppilaat ovat hyvin taitavia työntekijöitä. Monet ovat saaneet palveluspaikan itse Perttulan kasvatuslaitoksessa.

Suuri hyöty on tästä koulusta koko maamme tylsämielisille ja heidän kodeilleen. Tarvitaan vaan useampia samanlaisia kouluja, sillä Suomessa on paljon tylsämielisiä, jotka eivät mahdu Perttulaan. He saavat kärsiä paljon puutetta kodeissaan, joissa heitä ei osata opettaa eikä kasvattaa.

Perttulassa on monta eri rakennusta: johtajan asunto, koulutalo, tyttöjen asumalaitos „Kuusistola", poikien asumalaitos „Taimela", opettajattarien asuntola, sauna, pesutupa y. m. Perttula on erittäin kauniilla ja terveellisellä paikalla, rauhallisen metsän keskellä. Onnittelemme laitosta ja sen työntekijöitä kunnialla ja rakkaudella suoritetun 25 vuotisen työn johdosta.

(Katso Otavan n:o 2 v. 1915 Helmi Krohn'in kirjoitusta samasta asiasta.)

Lasten huvitupa ja leikkitanner.

Näköala „Norjan mäeltä".

Edvin Hedman.

Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitoksen johtaja, maisteri *Edvin Hedman* kuoli viime kesäkuussa 52 vuoden vanhana. Tämä on surullinen asia Perttulan koululle, kun se näin yht'äkkiä menetti perustajansa ja johtajansa. Paljon hyvää ennätti maist. Hedman lyhyen elämänsä aikana tehdä. Rakkaudella ja kiitollisuudella muistelevat häntä entiset oppilaat sekä työtoverit ja tuttavat.

Matkakirje.

(Tilanpuutteen tähden myöhästynyt.)

Viime maaliskuussa olin minä pitkillä matkoilla Savossa ja Kajaanin kihlakunnassa. Sielläkin kaukana asuu monta kuuromykkää. Heistä ei usein saada tietoja, eikä heitä usein käydä katsomassa. Kerron tässä vähän matkamuistelmia sieltäpäin. Ehkä tämän lehden lukijat tahtovat tietää, mitä sinne kuuluu.

Ensin matkustin Helsingistä Lappeenrantaan. Siellä oli minulla ikävä tehtävä. Olin tulkkina Lappeenrannan käräjillä. Eräs kuuromykkä on siellä vankina. Häntä syytetään varkaudesta. Hän on jo ennen ollut 6 kertaa vankilassa varkauden tähden. Asia ei vielä loppunut; kuuromykkä ei tunnusta mitään. — L:rannasta matkustin Pieksämäen Nikkarilaan. Sinne on aina hauska mennä. Johtajatar oli vastaanottamassa minua asemalla. Hevosta ajoi reipas tyttö, oppilas Hilda Mattila. Nikkarilaan kokoontui paitsi oppilaita myös monta kuuromykkää Pieksämäeltä. Siellä pidettiin hartaushetki.

Sitten matkustin Iisalmelle. Siellä oli paljon kuuromykkiä. Iisalmen kokouksesta oli kertomus jo ennen tässä lehdessä. Kävin siellä 2 kertaa keuhkotautiparantolassa, jossa on km. A. Virtanen Helsingistä. Hän on lyhyessä ajassa voimistunut paljon. Hän oli jo saanut palkinnon, kunniamerkin lihomisesta. Parantolassa oli 17 miestä. Ainoastaan muutamat sairaat makasivat vuoteessa. Useimmat kävelivät ylhäällä, lepäilivät ulkona ja hoitivat itseään ruualla, lepäämällä ja raittiilla ilmalla. — Kävin Iisalmen vaivastalolla Juho Väisäsen luona. Km. Juho Halonen vei minut sinne komealla ori-hevosellaan. Juho Väisänen tuli iloiseksi. Hän on heikko. Hän ei voi kävellä, eikä tehdä työtä. Ruumista pakottaa aina, kädet ja jalat ovat koukkuun kangistuneet. Hän on ollut sairaana jo monta vuotta. Hän on vielä nuori. Hän koettaa olla tyytyväinen ja lukee joka päivä Jumalan sanaa. Kuurom. Auttajayhdistys on ostanut hänelle oman hyvän sängyn. Iisalmen kuuromykkäin pitää muistaa käydä Juhon luona. Viekää hänelle joskus jotakin hyvänmakuista suuhun pantavaa, esim. voita ja vehnäleipää. — Kävin myös kin Augusta Räisäsen suuressa, kauniissa kodissa, Itikan hovissa. Iisalmen km:t tahtoisivat perustaa oman yhdistyksen. Luulen sen olevan vaikean kun km:t asuvat siellä niin pitkien matkojen takana, eikä monellakaan ole varoja usein matkustaa kokouksiin. Sisarukset Elsa ja Anna Rönkä hiihtivät nytkin suksilla 30 kilometriä kovassa pakkasessa.

Iisalmelta matkustin Kajaaniin. Siellä pidimme kokouksia Iivari Määtän kauniissa ja vieraanvaraisessa kodissa. Kaikki kuuromykät voivot siellä hyvin. Iivari Määttä on kirjansitomossa. Hänellä on paljon työtä kun on ainoana työntekijänä. Hän kuuluu oppineen taitavaksi kirjansitojaksi, niin että osaa tehdä monta erilajia sitomotyötä. Oskari Kämäräinen työskenteli veljensä teurastaja- ja makkaraliikkeessä. He muuttivat Kajaanista Savonlinnaan. Juho Leinonen on ollut oppilaana Arvi Koskisen käsityökoulussa Jyväskylässä. Hän asuu maalla torpassa äitinsä kanssa Kajaanin lähellä. Hän on taitava puuseppä. Työtä on hänellä paljon. Iida Riekki tekee kesällä puutarhatöitä ja talvella pesee hän pyykkiä y. m. ja tulee hyvin toimeen äitinsä kanssa. Kajaani on pieni, sievä kaupunki suuren Ämmäkosken rannalla. Kosken keskellä on saari, jossa on vanhat Kajaanin linnan rauniot. Koski pauhaa sulana sen ympärillä talvellakin.

Kajaanista läksin kevosella ajamaan pohjoiseen päin. Oli ankara pakkanen. Mutta se ei pystynyt minun paksuun turkkiini. Nenän päätä se koetti nipistellä ja varpaan neniä. Tie kulki pitkin suuria soita ja läpi syvien metsien. Ajoin myös suuren Oulunjärven yli. Joskus nousi tie korkeille vuorille, joista oli avara näköala yli lumisten metsien, jäätyneitten järvien, korpien ja erämaitten. Kaukana, kaukana kohosi tuolla korkeita, sinertäviä vaaroja (vuoria), jotka yhtyivät taivaanrantaan. Maisemat ovat ikävännäköisiä. Taloja on harvassa; pieni mökki on siellä, täällä. Mutta jauhon hakijoita tuli tiellä paljon vastaamme. Siellä Kajaanin kihlakunnan pohjoisosissa on nim. suuri puute ja nälkä. Siellä saatiin vähän viljaa viime kesänä. Ihmiset tulivat Kajaanista hakemaan jauhoja ja ruokavaroja. Valtio on lahjoittanut heille paljon avustusta. Läksin Kajaanista aamulla kl. 9. Ajoin hevosella koko päivän. Illalla kello 8 pääsin Hyrynsalmen kirkolle ja jäin siihen yöksi. Siellä oli minulla kovin hauskaa. Olin yötä kuuromykän Gunnar Anttosen erittäin herttaisessa ja ystävällisessä kodissa.

Jo 5 vuotta sitten kävin ensi kerran tässä kodissa. Se oli minulla rakkaassa muistossa. Nyt oli tämä talo paljon muuttunut. Se oli rakennettu suuremmaksi kuin ennen. Huoneissa oli paljon kauniita huonekaluja. Ihmettelin mistä on saatu niin kauniita huonekaluja, tuoleja, sohvia, ruokasalinkaappi, kirjoituspöytä, pesukaappeja, ruokapöytiä y. m. näin kaukana, Hyrynsalmella asti. Minulle sanottiin: »Gunnar itse on tehnyt kaikki nämät huonekalut». Minä hämmästyin. Kysyin: »missä Gunnar on oppinut näin eteväksi puusepäksi?» Vastattiin: »Hyrynsalmella on ollut kiertävä käsityökoulu. Gunnar meni siihen oppimaan puusepän työtä. Opettaja piti paljon Gunnarista ja opetti häntä yhdessä kuulevain oppilasten kanssa. Gunnar oppi hyvin. Nyt osaa hän tehdä vaikeitakin töitä, huonekaluja y. m. Hän on ansainnut paljon rahaa huonekaluilla. Ihmiset tilaavat häneltä tavaroita. Ehkä Gunnar vielä menee oppimaan lisää johonkin puusepän liikkeeseen kun sota loppuu.»

Tässä taas huomasin, että ahkera ja tarmokas kuuromykkäpoika voi oppia käytännöllistä työtä hyvin yhdessä kuulevain kanssa.

Anttosen uuden tuvan orsilla riippui kuivamassa paljon paksuja lautoja. Niistä tekee Gunnar uusia huonekaluja. Laudat on hän itse omilla käsillään sahannut paksuista tukkipuista, sillä Hyrynsalmella ei ole höyrysahaa. Gunnar on reipas poika. Ja hänen hyvät, viisaat vanhempansa ohjaavat häntä hyvin. Hänellä on hyvä koti, jossa minun oli kovin hauska olla yötä.

Aamulla heräsin virkeänä. Ulkona oli kova pakkanen. Katsoin ulos akkunasta. Näin kartanon vieressä pellolla Gunnarin poron (peuran) puuhun sidottuna syömässä jäkälää — ruokaansa. Pyysin Gunnaria ajamaan porolla, että saisin nähdä onko se hauskaa. Gunnar, hänen isänsä ja minä menimme ulos. Gunnar otti pulkan (peuran reki) huoneen seinän vierestä ja meni rauhallisesti poron luo. Hän sitoi pulkan köyden poron kaulaan. Silloin hyppäsi poro salaman nopeudella juoksemaan ja vei Gunnarin pulkassa kovin sukkelaan tietä pitkin metsään. Vähän ajan perästä ajoi Gunnar porolla takaisin pihaan, niin että lumi ryöppysi ylös ilmaan. Se oli hauskan näköistä. Minä en uskaltanut ruveta ajamaan porolla. Pelkäsin, että kädet ja jalat menevät poikki ja silmät puhki, sillä pulkka kaatuu helposti. En osaa ajaa porolla. Gunnar'illa on ollut poro jo monta vuotta. Hän osaa ajaa sillä pitkät matkat ja vetää heinäkuormiakin kotiin. Gunnar'in isällä on monta poroa metsässä.

Hyrynsalmelta matkustin vielä pitkän matkan Suomussalmen kirkolle. Suomussalmi on kaukaisin paikka piirissäni. Se on suuri pitäjä. Ihmiset asuvat siellä hyvin harvassa. Maa on huonoa; se ei kasva hyvin viljaa eikä heinää. Usein on siellä vaikea nälänhätä. Suurista soista nousee kylmä halla. Se turmelee viljan pelloilla. Ihmiset syövät siellä usein pettu-leipää. Sitä leivotaan petäjän kuorista, rukiin oljista ja jauhoista. Valtio ja rikkaammat ihmiset auttavat usein suomussalmelaisia. Siellä tapasin kuuromykät Olli Kelan, Severus Mannisen ja Alma Kuvajan. He ovat Mikkelin km. koulun ent. oppilaita. Severus ja Olli ovat talonpoikia. He tekevät maantyötä. Kesällä ovat he »savotassa» eli tukkia uittamassa. He voivat hyvin ja muistavat vielä hyvin koulutietojaan, sillä he eivät unhota lukemista. Kuuromykkäin Lehteä, y. m. kirjoja he lukevat ahkerasti. — Olli Kela sanoi minulle, että monet entiset koulutoverit eivät ole maksaneet hänelle velko-

jaan. Hän antoi ennen velkaa Mikkelissä seuraaville tovereille:

Armas H. Tampereelta	—: 95
Vihtori H. Joroisista	—: 70
Aleks. L. Kotkasta	—: 50
Kalle R. Huittisista	—: 70
Kustaa S. Pälkäneeltä	—: 10
Eemil H. Viipurista	—: 10
Yhteensä	3: 05

Velat eivät ole suuret. Mutta yhteensä niistä kertyy 3 mk. 5 p. Ollilla ei ole paljon rahaa kotona. Hän tahtoo, että velkamiehet maksavat pian velkansa. Niillä rahoilla hän voi ostaa »*Hartauskirjan*» ja maksaa tämän vuoden »*Kuuromykkäin Lehden*». On ikävää, että kuuromykät usein tekevät pikku velkoja eivätkä maksa niitä. Siitä on varoitettu monta kertaa. Ei ole hyvä ottaa velkaa. Pitää maksaa. Ollin osoite on: *Suomussalmi, Ruhtinaansalmi.*

Alma Kuvajalla ei ole ollut paljon työtä. Hän asuu kipeän äidin luona. Heillä on vaikea olla, sillä varoja ei ole yhtään. Toivottavasti Alma pääsee ensi syksynä Nikkarilaan talouskouluun ja saa sitten palveluspaikan muualla.

Suomussalmella kävin myös lastenkodissa Betaniassa. Siellä hoidetaan 15 köyhää, orpoa lasta. Suomen Nuorten Kristilliset yhdistykset ovat avanneet tämän lastenkodin. Sinne lupasi isäntä ottaa kuuromykkälapsiakin kun hän heitä tapaa.

Suomussalmelta palatessani tapasin km. Liisa Pyykkösen Ristijärvellä. Hän on palvelijana. Mutta hän ei muista paljon enää. — Sitten tulin Kuopioon. Yht'äkkiä pidimme pienen, onnistuneen kokouksen Lahja Laitisen ja Juho Sorsan perheitten yhteisessä kortteerissa. Hauskaa oli nähdä kahden nuoren kuuromykkä-perheen yhteistä asuntoa. Iloisina hoitelivat Juho ja Selma Sorsa pikku poikaansa, joka on muutaman kuukauden vanha. Kävin kuurojen koululla, jossa tapasin kaikki opettajat terveinä ja iloisina Kaapron-nimipäiväkahvilla opettajahuoneessa (vahtimestarin nimi on Kaapro). Asumalaitoksella on uusi johtajatar neiti Stiina Sellman.

Kuopiosta palatessani viivyin vielä päivän Nikkarilassa Pieksämäellä. Tarkastaja V. Forsius oli siellä myös silloin. Sieltä matkustin hevosella Hankasalmelle. Siellä en ole ennen käynyt. Pikku pappilaan tuli 3 km. Riikka Jääskeläinen on ompelijana siellä ja on hänellä hyvä koti ja paljon työtä. Hän on myös lukuhaluinen tyttö, niin että hän ei ole unohtanut lukutaitoaan. Matti Jääskeläinen on palveluksessa. Minä annoin hänelle rippikoululäksyn, niin että hän voi vast'edes päästä H. ehtoolliselle, sillä hän on eronut kesken pois Kuopion kuurojen koulusta. Hän on luja työmies. Sitten minä tulin kotiin.

H. N.

—•—

Matkakertomus.

Meille kahdelle, Liiton asiamies John Sundbergille ja allekirjoittaneelle uskoivat Suomen Kuuromykkäin liiton keskushallinnon jäsenet esitelmöitsijän toimen ja samalla valtuuttivat meidät kiertelemään ympäri Suomen maata. Työnämme oli oleva neuvoa, tiedustella, esitelmöidä, jakaa liiton lentolehtisiä ja myydä kirjallisuutta. Meillä oli tietysti mieli altisna moiseen matkustukseen, olihan tiedossamme yhtämittainen kuljeskelu paikasta toiseen talvisen toiminnan jälkeen sekä samalla tutustuminen Suomen luontoon ja sen kansaan.

Matka alkoi kesäkuun 29 p. Ilma oli helteinen. Saapuessani Hyvinkään asemalle nousi junaan aatetoverini John yhtyen seuraani ja virkistäen apeata mieltäni. Kun matkaa suunniteltiin, lyötiin auki Turistin kartta ja tutkisteltiin aikataulua. Kiisi pikajuna täydessä vauhdissaan Kouvolaan ja muutimme toiseen junaan saapuen Mikkeliin klo 9 illalla.

Seuraavana aamuna tuli Opettaja E. J. Pesonen, tuo lämmin kuuromykkäin ystävä, noutamaan meitä ja johdatti meidät Eskelinin kotiin, josta on ollut kirjoitus viime vuoden Km:n Joululehdessä. Sitten me kolmisin lähdimme laivalla Heimariin, jonne saavuttuamme tallustelimme reippaalla mielellä sateisesta säästä huolimatta puutarhakouluun, missä opiskelee viisi kuuromykkätyttöä. Katseltuamme puutarhaa ja koulurakennuksen huoneita sekä syötyämme kasvisruokaa jatkoimme laivamatkaa Opettaja Pesosen huvilaan. Siellä maalaissaunassa karistelimme päältämme Helsingin pölyt ja olimme ainakin yhtä puhtaat kuin Juhani Ahon „Sasu Punanen". Hyvin nukutun yön jälkeen herttaisessa kodissa palasimme samaa tietä kuin tulimmekin kaupunkiin ja menimme tavarajunaan, koska muuta ei ollut saatavissa.

Kun juna kulki Nikkarilan ohi, huiskuttivat kuuromykkätytöt nenäliinoja istuskellen aidan päällä vierekkäin niinkuin varpuset. Tulimme hevosella Pieksämäen asemalta Nikkarilaan, jossa Johtajatar A. Wialen lausui meidät tervetulleiksi koulukotiin. Saimme olla ylpeitä kuuromykkänaisten taitavuudesta, sillä heidän valmistamansa ruoat maistuivat kaukaisten matkamiesten suussa erittäin hyvältä. Sitten menimme kirkonkylään suutari A. Hiltusen mökkiin, jonka seinällä paitsi suutarin kylttiä, riippui toinenkin kyltti PARTURI vetäen erityistä huomiota puoleensa. Vaivuin syviin mietteisiin ja ihmettelin, kuinka suutari Hiltunen on ottanut rohkean askeleen uuden uran km:äin ammattiluettelossa. Tällainen esimerkki kehoittaa nuoria kuuromykkiä ajattelemaan ja valitsemaan sopivaa ja siistiä ammattia, jos heillä on vain näppärät ja varmat sormet parturivehkeiden käsittelyssä. Siellä oli saapuvilla 8 kuuromykkää.

Lauantaipäivänä tultuamme Kuopioon, menimme Kuurojen koulutalolle, johon kokoontui klo 7 illalla 13 kuuromykkää iloitsemaan meidän tulostamme. Johtaja K. Killinen lähetti meille ystävällisen kutsukirjeen luoksensa, jota noudatimme mielihyvällä ja menimme Sorsasalolle hänen huvilaansa. Viihdykkäässä luonnossa olimme ahkerassa sananvaihdossa talonväen kanssa. Isännän johtaessa meitä huoneita ja sisustuksia katsomaan ihmettelimme isännän käytännöllisyyttä, sillä hän oli laittanut kaikki huonekalut ja tarpeet kätevästi omista lehti- ja koivupuistaan. Tämä on selvä todistus lämpimästä rakkaudesta ja harrastuksesta oman maamme antimia kohtaan. Silloin juolahti mieleeni eräs sananlasku „Omat maat on armahimmat, omat metsät mieluisimmat". Mieleeni painui mieluisa muisto käynnistäni siellä. Tulimme sitten takaisin ihanan Kallaveden poikki kaupunkiin. Heti tämän jälkeen teimme kuuromykkäjoukon kanssa hauskan kävelyretken Puijonmäelle ja kiipeilimme torniin, josta tarjoutui suurenmoinen ja viehättävä näköala kaikille tahoille, niin kauas kuin silmä kantoi. Näköpiirin ympäryys sieltä arvioidaan noin 5 peninkulmaksi. Ihailtuamme erinomaista luontoa laskeuduimme alas suunnaten askeleet koulutalolle, jossa olimme toisen kerran koolla vilkkaasti keskustellen esitelmien lomassa. Illalla pistäysimme kävelyllä Väinölänniemelle, laajaan kaupungin puistoon, ehkä kauneimpaan Suomen kaupunkien puistoista.

(Jatk.)

—•—

Tietoja kotimaasta.

Riihimäen k:mykkäin yhdistys teki viime kesäk. 27 p:nä reiman huviretken Hyvinkäälle, Åvik'iin. Jo kaukaa, käveltyämme 5 kilometriä asemalta, näimme hra Sundberg'in ja opettajattaret koulukodin rappusilla. Perille saavuttuamme vietiin meidät ystävällisesti vanhojen naisten hauskasti ja aistikkaasti sisustettuun kotiin, jossa höyryvä kahvi leipineen odotti meitä. Sen lopussa riensimme kaikki korkealle kummulle, silmäilläksemme laajaa ja kukoistavaa ympäristöä. Todellakin ihana näköala! Kauniissa ja raikkaassa Jumalan luonnossa opettaja Naemi Helsingius piti mieleenpainuvan hartaushetken meille, Lauri Vainola viittomakielen tulkkina. Ajatukset kohosivat kaiken yläpuolelle. — Tarjottiin suureksi hämmästykseksemme komeat ja maukkaat päivälliset. Meitä vaivasi se ajatus, kuinka paljon vaivaa ovat opettajat nähneet meidän tähtemme. Hauska päivä alkoi nopeasti kallistua iltaan ja eronhetki läheni. Vielä kerran pantiin meitä juomaan teetä leipineen. — Yhdistyksemme puolesta Lauri Vainola kiitti puheessaan opettajia kaikesta osaksemme tulleesta lämpimästä vieraanvaraisuudesta sekä ystävällisyydestä ja hra J. Sundberg lausui ilonsa nähdä meidät tyytyväisinä. — Haikein mielin jätimme hauskan Åvik'in ja sen iloiset asujat herttaisine opettajineen, jotka ovat jättäneet unohtumattoman muiston mieliimme. — Åvik'in hyväksi lahjoituksistamme karttui 16 mk. 25 p., jonka täydensi op. N. Helsingius loppusummalla, niin että nousi 20 mk. Eläköön Åvik satakertaisesti!

Lopuksi R:mäen km:yhdistys pyytää lausua monet jakamattomat kiitokset kaikille opettajille, varsinkin neidit Saloselle, Kivalolle, pitojen hommaajille ja hra John Sundberg'ille, hyvälle „isällemme", joka oli „ruokkinut" ja huolehtinut meistä, kuin pienistä omista lapsista.

Seuraava kokous pidetään lokak. 10 p:nä Riihimäellä eteläisen piirin kansakoululla. Muistakaa tämä!

Jalka poikki. Viime toukokuussa käveli kuuromykkä suutari Juho Johansson Porvoon pitäjässä tukkipuita pitkin erään joen yli. Hänen oikea jalkansa luisti tukkien väliin ja vääntyi pahoin, luut menivät rikki ja jalka meni poikki. Johansson ei ymmärtänyt mennä heti lääkärin luo, vaan kärsi hiljaa ja rupesi tekemään suutarin työtä. Mutta jalka tuli kovin kipeäksi. Silloin Johansson meni Porvoon sairashuoneeseen. Siellä lääkäri sahasi pois koko jalan polven alapuolelta. Nyt on Johansson'illa ainoastaan yksi jalka. Hän saa luultavasti puujalan. Tämä oli ikävä tapaus. Johansson on yli 60 vuoden vanha.

Elinkaudekseen kuritushuoneeseen tuomittu kuuromykkä nainen. Vehmaan y. m. kuntain käräjäkunnan kihlakunnanoikeuden välikäräjillä olivat lopullisesti käsiteltävänä kuuromykkää naista Ida Josefina Saarista vastaan ajetut syytteet erinäisistä varkauksista Lokalahdella ja Kustavissa sekä siitä, että hän oli viime syksynä surmannut Lokalahden Matalaluodolla itsellisnaisen Maria Sofia Åbergin lyömällä häntä useita kertoja kirveellä. Kihlakunnanoikeus tuomitsi Ida Josefina Saarisen hänen Rannan torpassa Lokalahdella tekemästään varkaudesta pidettäväksi 10 kuukautta kuritushuoneessa ja samassa torpassa tekemästään murhapoltosta pidettäväksi 4 vuotta kuritushuoneessa sekä Maria Sofia Åbergin luona tekemästään varkaudesta pidettäväksi 4 kuukautta vankeudessa ja Åbergin murhasta pidettäväksi loppuikänsä kuritushuoneessa ynnä vielä Kustavissa murhan jälkeen tekemästään ruuhenvarkaudesta pidettäväksi 8 kuukautta vankeudessa. Rangaistukset yhdistettyä tuomittiin Saarinen pidettäväksi loppuikänsä kuritushuoneessa sekä ainaiseksi menettämään kansalaisluottamuksensa, jonka ohessa hän velvoitettiin suorittamaan korvauksina kaikkiaan noin 500 mk. Päätös alistettiin Turun hovioikeuden tarkastettavaksi ja Saarinen passitettiin takaisin lääninvankilaan.

Kuolleita. Viime kesäkuun 8 p:nä vaipui kuoleman uneen Turussa vaskisepänoppilas Jalmari Bernhard Johansson 18 v. 10 kk. 27 p. vanhana. Jalmari-vainaja oli syntynyt Turussa, pääsi Turun Kuuromykkäin kouluun vuonna 1904 ja siirrettiin v. 1906 Mikkelin km. kouluun ja sai päästötodistuksen Mikkelin km. koulusta v. 1912. Koulun läpi käytyänsä hän asettui asumaan Turkuun vanhempiensa luo. Hän eli silloin vain erillään toisista kuuromykistä, sillä kuuromykät eivät tienneet, missä hän asui. Vasta viime vuonna kesällä hän joutui erääseen vesitehtaaseen työhön, jossa oli myöskin pari kuuromykkää työssä. Silloin Jalmari vainaja tutustui toisiin kuuromykkiin ja syksystä kuuromykkien kehoituksesta hän rupesi käymään myöskin kuuromykkäin yhdistyksessä.

Jalmari-vainaja oli luonteeltaan kiltti, hiljainen, ystävällinen ja hyvä poika. Mutta muuten hänellä on kyllä vaikeaa tulla toimeen tässä maailmassa. Kaikkivaltias Jumala katsoi parhaaksi kutsua kiltin ystävänsä, Jalmarin, tästä maailmasta. Hän sairastui keuhkotautiin talvesta alkaen. Ennen kuolemaa hän oli vuoteen omana ainoastaan vain yhden viikon ja kuoli rauhallisena ja on nyt päässyt ihanaan kotiinsa pilvien yläpuolella.

Häntä jäi suremaan äiti, isäpuoli ja iso sisarusjoukko.

Vainajan hautajaiset tapahtuivat kesäk. 13 p:nä. Vainajan veljet, sukulaiset ja pari kuuromykkää kantoivat vainajan hautaan. Ruumiin siunattua ja hauta umpeen luotua laski äiti omaisten puolesta seppeleen ja siskot ja sukulaiset laskivat kauniita kukkia hautakummulle.

Siellä Turun vanhan hautausmaan kivirajan vieressä, kauniin hiekkakummun alla lepää nyt Jalmari Johansson.

Olkoon mullat sulle kepeät! *E. S.*

Vihittyjä. Kestilässä vihittiin avioliittoon toukokuun 5 p:nä Helli Maria Tervakangas ja Yrjö Henrik Alasalmi. — Heinäkuun 24 p:nä vihittiin Iisalmella liikemies Juho Vilho Halonen ja palvelijatar Miina Tuovinen Pielavedeltä. — Kesäk. 13 p:nä vihittiin Turussa neiti Fanny Tervo Lohjalta ja jalkineentekijä Edi Manelius Turusta

Kuuromykät Lahden ympäristöllä! Jumalanpalvelus ja Herranehtoollinen pidetään Lahdessa sunnuntaina syyskuun 5 p. entisessä paikassa. Kokoonnutaan kello 10 a. p.

H. Nyberg.

Lahjoja Åvikin vanhainkodille ovat lähettäneet: Porvoon kuuromykkäin yhdistys verkkokiikun; Riihimäen km. yhdistys 20 mk. rahaa; Kurikan km. yhdistys vesisaavin, ämpärin, tuolin, pyyheliinan, sukkia, lapasia, puserokankaan y. m., josta kiitollisuudella mainitaan.

J. Sundberg.

Kihloissa.

Helga Lehtiö
Lambert Santalahti.

Finby 23. 6. 1915. Perniö.

Sisällys: Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitos (9 kuvaa). — Edvin Hedman †. — Matkakirje, kirj. H. N. — Matkakertomus, kirj. Eino Karilas. — Tietoja kotimaasta.

Helsinki 1915. K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.